

BEOORDELINGSRAPPORT

Uitgebreide opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding Bedrijfskunde
voltijd

Inter College Business School

De kracht van
kennis.

BEOORDELINGSRAPPORT

Uitgebreide opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding Bedrijfskunde
voltijd

Inter College Business School

CROHO nr. 39226

Hobéon Certificering

Datum

11 april 2019

Auditpanel

Drs. R.B. van der Herberg

Drs. J. Bakker

E. De Seranno, MBA

I. van Kampen-Polet, BBA

Secretaris

I.A.M. van der Hoorn, MSc

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	3
3.	INLEIDING	7
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	9
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	33
6.	AANBEVELINGEN	35
BIJLAGE I	Scoretabel	37
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	39
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	43
BIJLAGE IV	Panelsamenstelling	45

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Inter College Business School
status instelling	Rechtspersoon voor hoger onderwijs
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	n.v.t.
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	Bedrijfskunde
registratienummer croho	39226
domein/sector croho	Economie
oriëntatie opleiding	Hbo
niveau opleiding	Bachelor
graad en titel	Bachelor of Business Administration
aantal studiepunten	240 EC
afstudeerrichtingen	n.v.t.
locatie	Amsterdam
variant	Voltijd
joint programme	n.v.t.
Onderwijstaal	Nederlands
datum audit / opleidingsbeoordeling	1 februari 2019

2. SAMENVATTING

Inter College Business School (ICBS) biedt de hbo-bacheloropleiding Bedrijfskunde aan in een vierjarige voltijdvariant (240 EC). De opleiding richt zich specifiek op de doelgroep van studenten die de ambitie hebben om ondernemer te worden of om het familiebedrijf over te nemen. De opleiding van ICBS is door de NVAO getypeerd als 'unieke opleiding'. Dit betekent dat zij een uitzonderingspositie heeft en niet is ingedeeld in een visitatiegroep.

Onderwerp 1. Beoogde leerresultaten

Het panel stelt vast dat de beoogde leerresultaten van de opleiding zijn gefundeerd op een landelijk opgesteld en breed gevalideerd opleidingsprofiel; de opleiding hanteert echter nog niet de meest actuele versie van het opleidingsprofiel. Met de eigen Raad van Advies voert de opleiding het gesprek over de actualiteit en invulling van de beoogde leerresultaten. De rol van onderzoek komt op passende wijze tot uitdrukking in de beoogde leerresultaten. De wijze waarop ICBS invulling geeft aan de internationale oriëntatie is toereikend. De profilering van de opleiding komt met name tot uitdrukking in de specifieke doelgroep die ICBS aantrekt, namelijk jongeren van ouders met een familiebedrijf.

Al met al stelt het panel vast dat de beoogde leerresultaten van de opleiding voldoen aan de basiskwaliteit. Het panel beoordeelt **Standaard 1** derhalve als '**voldoende**'.

Onderwerp 2. Programma

ICBS brengt de beroepspraktijk in de opleiding én de studenten juist in de beroepspraktijk. De Raad van Advies levert een goede bijdrage aan de actualiteit en praktijkgerichtheid van het programma. Ook de docenten, die een grote mate van praktijkervaring met zich meebrengen, zorgen voor de inbreng van realistische en actuele opdrachten en projecten. Ook de inzet van gastsprekers draagt bij aan de actualiteit van het programma. De georganiseerde bedrijfsbezoeken, de stageperiodes en projecten zoals de quickscan en de daadwerkelijke realisatie van een eigen pop-up store zorgen ervoor dat studenten ervaren wat de verwachtingen zijn die het werkveld aan hen stelt.

De ontwikkeling van onderzoeksvaardigheden heeft de opleiding recent uitgewerkt in een onderzoekslijn, die studenten in staat stelt om zich de beoogde leerresultaten op dit gebied eigen te maken. Met name is het panel positief over de wijze waarop de stage en de daarmee samenhangende onderzoeksopdracht uit jaar 2, reeds voorbereiden op de afstudeerstage.

Het panel is van oordeel dat de praktijkgerichte component stevig in het programma is verankerd. De onderzoekscultuur binnen de opleiding dient echter, ondanks de stappen die de opleiding op dit gebied recent heeft gezet, nog verder te worden ontwikkeld. Het panel komt hiermee voor **Standaard 2** (Oriëntatie) tot het oordeel '**voldoende**'.

Het panel stelt vast dat de inhoud van het programma aansluit op de beoogde leerresultaten, die per module zijn uitgewerkt in doelstellingen. Het programma toont een mooie balans en samenhang tussen theorie en vaardigheden en de integratie van deze beide componenten in projecten.

Internationalisering wordt onder andere uitgewerkt in een studiereis naar Zuid Afrika. De legitimering voor de studiereis naar Zuid-Afrika, die een stap verder gaat dan primair de ontwikkeling van de beoogde leerresultaten, vindt het panel waardevol. De samenwerking met de University of Law Business School in Londen daarentegen, dient te worden verduidelijkt/verbeterd.

Op basis van het bovenstaande komt het panel voor **Standaard 3** (inhoud Programma) tot het oordeel '**voldoende**'.

Het panel waardeert de kleinschalige en persoonlijke leeromgeving, die ertoe leidt dat studenten – ook als zij een eerdere negatieve leerervaring hebben gehad – zich thuis voelen en het beste uit zichzelf willen halen. De vormgeving en uitvoering van het onderwijs (met aanwezigheidsplicht, elke dag van 09.30 tot 16.00 uur op school, iedere dag één vak, cyclische opbouw, samenhang in theorie, praktijk en projecten en een diversiteit aan werkvormen) komen zeker ten goede aan de realisatie van de beoogde leerresultaten. De opleiding kan hierin nog winst boeken als het didactisch concept nog meer geëxpliciteerd wordt. Het bovenstaande resulteert voor **Standaard 4** (Vormgeving) in het oordeel 'goed'.

Het panel constateert dat de opleiding (i) toepasselijke instroomeisen stelt, (ii) de ouders van de studenten – zo mogelijk – nadrukkelijk betreft in het studiekeuzeproces, en (iii) inzichtelijk heeft wat de struikelvakken zijn en hier reeds voor de start van de studie maatregelen toe neemt. Daarnaast merkt het panel op dat de opleiding (iv) oog heeft voor de studiegeschiedenis van de student en de mogelijkheid biedt om via de Examencommissie vrijstellingen aan te vragen. Het panel is van oordeel dat ICBS een nauwkeurige en persoonlijke intakeprocedure kent, wat voor **Standaard 5** (Intake) resulteert in de beoordeling 'goed'.

Onderwerp 3. Personeel

De achtergrond van de docenten sluit aan bij de opleiding Bedrijfskunde. Een aanzienlijk deel van de docenten is Mastergeschoold. Het panel waardeert het feit dat het overgrote deel van de docenten werkzaam is in de praktijk. Daar staat tegenover dat het aantal docenten dat betrokken is bij onderzoek, beperkt is. De didactische vaardigheden van de docenten zijn over het algemeen aan de maat; nieuwe docenten zouden hierin nog iets intensiever begeleid kunnen worden. Studenten zijn tevreden over de kwaliteit en toegankelijkheid van hun docenten.

Bovenstaande positieve- en ontwikkelpunten tegen elkaar afwegend komt het panel voor **Standaard 6** (Personeel) tot het oordeel 'voldoende'.

Onderwerp 4. Voorzieningen

ICBS beschikt over voldoende klaslokalen, met toereikende voorzieningen. Ook de individuele en groepsruimtes zijn op orde. Het is passend bij de filosofie van ICBS dat studenten en docenten gebruik maken van dezelfde ruimten om daarmee het onderlinge contact te stimuleren. De toegang tot relevante (online) tijdschriften dient, wat betreft het panel, verder uitgebreid te worden. Al met al komt het panel hiermee op **Standaard 7** (Huisvesting) tot het oordeel 'voldoende'.

De opleiding heeft een intensief systeem van studiebegeleiding ingericht, waarin de mentor en de studietoetscoach een voorname rol spelen. De betrokkenheid van de ouders bij voortgangsgesprekken, vindt het panel passen bij de doelgroep. Daar waar nodig of gewenst, faciliteert de opleiding aantoonbaar maatwerk voor individuele studiebehoeften. Het panel neemt verder in zijn overwegingen mee dat de studenten zeer positief zijn over de studiebegeleiding en de persoonlijke benadering die hierin wordt gehanteerd. Ook de informatieverstrekking aan het begin van het schooljaar en voorafgaand aan een blok over de inhoud van de opleiding, en de zeer hoge informatieve waarde van de modulebeschrijvingen, spelen mee in de beoordeling van **Standaard 8** (Studiebegeleiding en informatievoorziening), die door het panel wordt gewaardeerd met het oordeel 'goed'.

Onderwerp 5. Kwaliteitszorg

De opleiding Bedrijfskunde van ICBS vraagt relevante partijen om feedback ten behoeve van de kwaliteitszorg. Studenten spelen hierin de grootste rol. De docenten, en stafmedewerkers, zouden nog iets nadrukkelijker betrokken kunnen worden in dit proces. Het panel hoort en ziet

terug dat enquêteresultaten en mondelinge feedback serieus worden genomen en resulteren in verbeteracties.

Met een relatief kleine ploeg mensen (directie, coördinatie, examencommissie) wordt kort op de bal gespeeld. Een expliciete verbeteragenda c.q. uitgewerkte PDCA-cyclus heeft het panel niet aangetroffen. Het panel komt hiermee voor **Standaard 9** tot het oordeel **'voldoende'**.

Onderwerp 6. Toetsing

Het toetsbeleid en het toetsstelsel van ICBS zijn in 2016 aangescherpt en duidelijk omschreven. De toetsconstructie gebeurt zorgvuldig, op basis van toetsmatrijzen en met toepassing van het vier-ogenprincipe. De toetsvormen sluiten goed aan bij de doelstellingen van een module. De beoordelingen worden altijd kruislings uitgevoerd en bij de grote projecten, presentaties en assessments zijn altijd twee beoordelaars betrokken. Door de examencommissie worden bovendien kalibreersessies georganiseerd.

De examencommissie voert haar werkzaamheden onafhankelijk en naar behoren uit, weet wat de verbeterpunten zijn binnen het toets- en afstudeerbeleid van de opleiding en spreekt hierover met het management. De scholing van de examencommissie (toetsdeskundigheid) dient te worden vergroot.

Het afstudeerproces zit voldoende stevig in elkaar en is transparant voor de studenten. De go/no go momenten worden (inmiddels) benut voor passende aansturing. Het panel acht het zinvol de taal- en vormvereisten randvoorwaardelijk te stellen voor het afstuderen en hiertoe het beoordelingsformulier aan te passen.

Op basis van de genoemde positieve en verbeterpunten, komt het panel voor **Standaard 10** tot het oordeel **'voldoende'**.

Onderwerp 7. Gerealiseerde leerresultaten

Het panel is van oordeel dat met name de meest recente afstudeerwerken aantonen dat de studenten de beoogde leerresultaten behalen. Het panel vond drie van de vijftien eindwerken die het voorafgaand aan de audit heeft bestudeerd, aan de magere kant. Het betreft eindwerken van studenten die met de opleiding zijn begonnen voordat het curriculum werd aangepast. De problemen lijken vooral te worden veroorzaakt door een onvoldoende scherpe probleemstelling. De inmiddels doorgevoerde voorwaardelijke controle van de onderzoeksopzet, leidt inderdaad tot kwalitatief betere eindproducten, zo concludeert het panel op basis van een additionele review van twee – zeer recente – eindwerken. Het panel is bovendien van oordeel dat andere (tussen)producten aantonen dat studenten voldoende niveau realiseren. De alumni en werkveld-vertegenwoordigers bevestigen het beeld van een opleiding die studenten aflevert die in voldoende mate zijn toegerust om voor zichzelf of voor een werkgever aan de slag te gaan.

Het panel heeft vertrouwen in de effectiviteit van de doorgevoerde verbetermaatregelen. Dit beeld wordt bevestigd door de meest recente eindwerken en het functioneren van de studenten in de praktijk. Dit maakt dat het panel **Standaard 11** beoordeelt als **'voldoende'**.

Algemene conclusie:

Mede gelet op de onderwijskundige aanpak die gestoeld is op vaste structuren en persoonlijke aandacht, concludeert het panel dat de opleiding erin slaagt studenten op te leiden tot ondernemende bedrijfskundigen. Op grond van het feit dat het panel de standaarden 1 t/m 3, 6, 7 en 9 t/m 11 als 'voldoende' kwalificeert, en de standaarden 4, 5 en 8 als 'goed' kwalificeert, komt het panel op basis van de beslisregels voor de Uitgebreide Opleidingsbeoordeling van de NVAO voor de hbo-bacheloropleiding Bedrijfskunde van Inter College Business School als geheel tot het oordeel 'voldoende'.

Het panel adviseert de NVAO om de hbo-bacheloropleiding Bedrijfskunde van Inter College Business School opnieuw te accrediteren voor een periode van zes jaar.

Na instemming van de panelleden is dit rapport vastgesteld door de voorzitter te Den Haag op 11 april 2019.

3. INLEIDING

Inter College Business School (ICBS) is gevestigd in de binnenstad van Amsterdam. ICBS is een particuliere hogeschool gespecialiseerd in bedrijfskundig onderwijs. Zij biedt de hbo-bacheloropleiding Bedrijfskunde aan in een vierjarige voltijdvariant (240 EC). ICBS richt zich specifiek op studenten die de ambitie hebben om ondernemer te worden of om het familiebedrijf over te nemen.

Het programma dat door ICBS wordt aangeboden is intensief. Er geldt een aanwezigheidsplicht, waardoor studenten worden gestimuleerd en gefaciliteerd om veel studiewerkzaamheden op school af te ronden. Een aanzienlijk deel van de studenten kampt met dyslexie en/of concentratieproblemen. Studenten hebben vaak een lastige, vertraagde, verdrietige of moeilijke studiegeschiedenis achter de rug. Met persoonlijke begeleiding en een praktijkgerichte insteek, scheidt ICBS omstandigheden om ook deze studenten succesvol te laten zijn. Ook ouders worden zo mogelijk nadrukkelijk betrokken bij de studieloopbaan van hun kind.

Bovengenoemde opleiding van ICBS is door de NVAO getypeerd als 'unieke opleiding'. Dit betekent dat zij een uitzonderingspositie heeft en niet is ingedeeld in een visitatiegroep.

Ontwikkelingen sinds de vorige accreditatie

De vorige accreditatie vond plaats in 2010. Het visitatiepanel had destijds een aantal aanbevelingen. In onderstaande opsomming zijn deze aanbevelingen benoemd.

1. Verstevig de positie van toegepast onderzoek in het programma.
2. Formaliseer het toetsbeleid en werk de nieuwe taken van de examencommissie verder uit.
3. Versterk de internationale component in het programma.
4. Stel een opleidingsmanager aan en ververs het docentenkorps.
5. Besteed meer aandacht aan het ontwikkelen van de didactische kwaliteit van docenten.
6. Zet een medewerkerstevredenheidsonderzoek uit.
7. Breng verbeteringen aan op het gebied van informatievoorziening aan studenten.
8. Til de kwaliteitssystematiek naar een hoger aggregatieniveau.
9. Ontwikkel en onderhoud een netwerk (en netwerkbijeenkomsten) voor alumni.
10. Zelf is ICBS voornemens om ouders, beroepenveld en alumni meer systematisch te betrekken bij de verbeterpraktijk van de opleiding/hogeschool.

Het panel is van mening dat veel van deze aanbevelingen zijn gerealiseerd. In de diverse standaarden in dit rapport komt het panel terug op deze aanbevelingen en de wijze waarop ze zijn opgepakt door ICBS.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld, het vakgebied en op internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar het niveau (associate degree, bachelor of master) zoals gedefinieerd in het Nederlands kwalificatieraamwerk en de oriëntatie (hbo of wo) van de opleiding. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Voor zover van toepassing zijn de beoogde leerresultaten tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving. De uitgangspunten voor de inrichting van de opleiding passen bij de onderwijsvisie en het profiel van de instelling. De beoogde leerresultaten worden periodiek geëvalueerd.

Bevindingen

Aan de basis van de beoogde leerresultaten van de hbo-bacheloropleiding Bedrijfskunde van ICBS ligt het landelijk opleidingsprofiel van de bacheloropleiding Bedrijfskunde MER. Het landelijk opleidingsprofiel is ontwikkeld door de bekostigde aanbieders van de hbo-bacheloropleiding Bedrijfskunde (MER) in samenspraak met het werkveld. De opleiding relateert de inhoud van de opleiding aan het landelijke opleidingsprofiel. Dit profiel is recent vernieuwd. Het panel raadt aan niet te lang te wachten met de overstap van het opleidingsprofiel dat in september 2018 is vastgesteld om de actualiteit van de opleidingscompetenties te blijven waarborgen.

Domeincompetentie BBA 01 General management: missie, visie en beleid Ontwikkelen van een visie op veranderingen en trends in de externe omgeving en ontwikkelen van relaties, netwerken en ketens.
Domeincompetentie BBA 02 General management: Strategievorming en vertalen naar functionele beleidsplannen Analyseren van beleidsvraagstukken, vertalen naar beleidsdoelstellingen en –alternatieven voorbereiden en besluitvorming.
Domeincompetentie BBA 03 HRM Toepassen van human resource management in het licht van de strategie en de organisatie.
Domeincompetentie BBA 04 Procesmanagement en kwaliteitszorg Inrichten en beheersen van bedrijfs- en organisatieprocessen.
Domeincompetentie BBA 05 Financieel management Analyseren van de financiële en juridische aspecten, interne processen en de bedrijfs- of organisatieomgeving om samenhang en samenwerking te versterken.
Domeincompetentie BBA 06 Verandermanagement Ontwikkelen, implementeren en evalueren van een veranderingsproces.
Domeincompetentie BBA 7 Generiek Sociale en communicatieve competentie.
Domeincompetentie BBA 8 Generiek Zelfsturende competentie.

Overname door de opleiding van de competenties uit het landelijk opleidingsprofiel impliceert dat de beoogde leerresultaten inhoudelijk aansluiten op de eisen die vanuit het beroepenveld aan een beginnend bedrijfskundige worden gesteld. Een brede vertegenwoordiging van het beroepenveld heeft aan de validatie van het profiel bijgedragen. Bij het opstellen van het landelijk profiel is bovendien rekening gehouden met internationale ontwikkelingen, kaders en richtlijnen. De actualiteit van de beoogde leeruitkomsten, zo is het panel gebleken, is tevens één van de onderwerpen die de opleiding bespreekt met haar Raad van Advies.

De landelijke domeincompetenties zijn opgesteld met inachtneming van de Dublin Descriptoren. Ook de tien algemene hbo-competenties zijn herkenbaar in de beoogde leerresultaten van de opleiding.

Internationale oriëntatie

Door gebruikmaking van de landelijke domeincompetenties zorgt de opleiding voor aansluiting bij de eisen die vanuit internationaal perspectief door het beroepenveld worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Ten behoeve van de samenwerking die ICBS in 2017 is aangegaan met de University of Law Business School in London (ULAW), is daarnaast een vergelijking uitgevoerd tussen de onderwijsprogramma's van beide hogescholen. De ULAW concludeert uit deze benchmark dat de hbo-bacheloropleiding van ICBS een goede voorbereiding vormt voor directe doorstroom naar het masterprogramma van ULAW.

ICBS' visie op internationalisering is beperkt. Aan de ene kant biedt de hogeschool een Nederlandstalige programma aan. De studenten waarderen dit en kiezen hier veelal bewust voor, zo vernam het panel. Aan de andere kant zijn er ook studenten die wel de mogelijkheid willen hebben om zich wat internationaler te oriënteren. ICBS streeft ernaar hierin een middenweg te vinden, waarbij zij studenten wel inhoudelijk voldoende internationale en interculturele bagage mee wil geven op bedrijfskundig vlak.

Visie op onderzoek

De voornaamste werkzaamheden die een bedrijfskundige uitvoert, zijn te omvatten als het oprichten, inrichten, veranderen en/of managen van een organisatie(onderdeel). Dit betekent dat een bedrijfskundige een omgevingsanalyse moet kunnen uitvoeren, moet kunnen komen tot een oplossing voor een bedrijfsprobleem of een managementvraagstuk moet kunnen ontleden met een gedegen advies als resultaat.

Kenmerkend voor het onderzoek aan ICBS is dat het direct toegepast moet kunnen worden in de praktijk. Een voorstel tot procesverbetering, een implementatieplan of een productinnovatie zijn voorbeelden van producten die studenten moeten kunnen opleveren op basis van uitgevoerd onderzoek. Dit betekent dat studenten in de gelegenheid moeten zijn om praktijkgericht onderzoek te doen. Dit komt inderdaad tot uiting in de domeincompetenties. Zo vereist Domeincompetentie BBA02 van de student dat "hij correcte analyses levert en de hiervoor nodige analysemodellen toepast. Onder andere kan hij op correcte wijze uitvoeren: omgevingsonderzoek, branche onderzoeken, concurrentieanalyse, markt- en klantonderzoeken en -analyses". De uitkomsten van deze onderzoeken en analyses dient de student te gebruiken om vervolgens tot een onderbouwd advies of besluit te komen. Domeincompetentie BBA04 vraagt bijvoorbeeld van de student dat "hij bedrijfsprocessen kan analyseren, op kwaliteit kan beoordelen en kan (her)inrichten". Het panel acht de genoemde vormen en toepassingen van onderzoek passend bij het hbo-bachelorniveau.

Profilering

Vrijwel alle Nederlandse hogescholen die een hbo-bacheloropleidingen Bedrijfskunde aanbieden, hanteren de landelijk overeengekomen competenties. Niettemin kan elke hogeschool een eigen inkleuring geven aan haar opleiding. Dit kan bijvoorbeeld door een extra competentie toe te voegen, een inhoudelijk zwaartepunt in de opleiding aan te brengen of een hogeschool kan zich didactisch of inhoudelijk richten op een specifieke doelgroep.

Op basis van de gevoerde gesprekken met het management, met docenten en studenten, stelt het panel vast dat de inhoudelijk profilering vooral ligt op het opleiden van bedrijfskundigen die in de thuissituatie te maken hebben óf krijgen met bedrijfsopvolging binnen een familiebedrijf. Uit het gesprek met de studenten bleek dat de meesten van hen inderdaad uit ondernemersfamilies afkomstig zijn.

Weging en Oordeel

Het panel stelt vast dat de beoogde leerresultaten van de opleiding zijn gefundeerd op een landelijk opgesteld en breed gevalideerd opleidingsprofiel; de opleiding hanteert thans nog de oudere versie van het opleidingsprofiel. Met de eigen Raad van Advies voert de opleiding het gesprek over de actualiteit en invulling van de beoogde leerresultaten. De rol van onderzoek komt op passende wijze tot uitdrukking in de beoogde leerresultaten. De wijze waarop ICBS invulling geeft aan de internationale oriëntatie is toereikend. De profilering van de opleiding komt met name tot uitdrukking in de specifieke doelgroep die ICBS aantrekt, namelijk jongeren van ouders met een familiebedrijf.

Al met al stelt het panel vast dat de beoogde leerresultaten van de opleiding voldoen aan de basiskwaliteit. Het panel beoordeelt **Standaard 1** derhalve als '**voldoende**'.

4.2. Programma

Standaard 2: Het programma maakt het mogelijk om passende (professionele of academische) onderzoeks- en beroepsvaardigheden te realiseren.

Toelichting NVAO: Het programma sluit aan bij de actuele (internationale) ontwikkelingen, eisen en verwachtingen in het beroepenveld en in het vakgebied. Academische vaardigheden en/of onderzoeks- en/of beroepsgerichte competenties krijgen invulling op een wijze die past bij de oriëntatie en het niveau van de opleiding.

Bevindingen

Beroepsvaardigheden

Ten eerste heeft ICBS gekozen voor een sterk praktijkgerichte aanpak. Dit zorgt ervoor dat het programma aansluit bij actuele ontwikkelingen in de beroepspraktijk. De praktijkgerichte opzet komt op diverse manieren tot uitdrukking, zo constateert het panel. Allereerst is er de Raad van Advies (RvA), die drie à vier keer per jaar bijeenkomt. Het panel sprak met drie leden van de RvA, die in totaal uit zes leden bestaat. Tijdens de bijeenkomsten komen relevante thema's aan de orde, waaronder internationalisering en de samenwerking met de University of Law Business School in Londen. Het panel vernam bovendien dat de pop-up store een project is dat door de RvA is geïnitieerd.

Ten tweede zorgt de opleiding ervoor dat studenten in alle jaren regelmatig en/of langdurig in aanraking komen met de beroepspraktijk. Zo voeren de studenten in het eerste jaar een quickscan uit bij een zelfgekozen bedrijf, wat uitmondt in een advies voor het wegnemen van geconstateerde knelpunten. In jaar 2 doen de studenten werkervaring op tijdens een tien weken durende stage, waarbij ze tegelijkertijd ook een bedrijfsprobleem dienen te analyseren. In jaar 3 ontwikkelen de studenten een concept voor hun eigen pop-up store, dat ook daadwerkelijk tot uitvoering wordt gebracht. En in jaar 4 voeren de studenten bij een bedrijf een bedrijfskundig afstudeeronderzoek uit.

Tijdens de reguliere blokken worden praktijkrelevante opdrachten aan de studenten voorgelegd, zo stelt het panel vast. Hiernaast zijn er af toe gastsprekers en biedt de hogeschool met enige regelmaat bedrijfsbezoeken aan. De vrouwelijke studenten hebben ICBS gevraagd om wat meer variëteit aan te brengen in het soort bedrijven dat wordt bezocht. Daar waar voorheen vooral 'mannelijke' bedrijven (industrie, en bedrijven met de man als doelgroep) werden bezocht, zijn de studenten onlangs op bedrijfsbezoek geweest naar een grote keten voor uiterlijke verzorging. Het panel begreep overigens dat het aantal studenten dat mee gaat op bedrijfsbezoek gering is.

Een vierde wijze waarop de praktijk in de opleiding wordt verweven, is via de docenten. Een groot deel van het docentenkorps is tevens ondernemer. Dit betekent dat zij zelf midden in de beroepspraktijk staan en actuele ontwikkelingen op die manier aan den lijve ondervinden. Zij brengen in hun lessen eigen ervaringen in. Daarmee spreekt de stof voor studenten nog meer tot de verbeelding.

Ten slotte organiseert ICBS minimaal eens per jaar een netwerkbijeenkomst waarvoor zij naast de studenten en docenten, ook alumni en werkveldrelaties uitnodigt. Zo vernam het panel dat er onlangs een bijeenkomst was bij Lage Vuursche, met als spreker een vertegenwoordiger van PON Dealer Group, er was een markt waarop studenten zich konden presenteren en een afsluitende netwerkborrel. Ook op LinkedIn is er een groep waarin al deze doelgroepen zijn verenigd. ICBS heeft hiermee gehoor gegeven aan de aanbeveling van het vorige accreditatiepanel, dat aanraadde om een netwerk voor alumni te ontwikkelen en te onderhouden.

Onderzoeksvaardigheden

Naar aanleiding van de accreditatiebeoordeling uit 2010 kreeg de opleiding het advies om de positie van toegepast onderzoek in het programma te verstevigen. Ten opzichte van de vorige accreditatie is er veel veranderd aan het programma, zo vertelt het management. Deze aanpassingen zijn in het studiejaar 2012-2013 doorgevoerd en afgerond in 2015. Op basis van de lesmaterialen en de gesprekken met studenten en docenten, stelt het panel inderdaad vast dat er inmiddels een onderzoekslijn is ontwikkeld. Zo krijgen studenten in jaar 1 het vak Research Methods 1, in jaar 2 het vak Market Research en in jaar 3 het vak Research Methods 2. Deze vakken helpen de studenten bij het uitvoeren van de opdrachten. Zo moeten de studenten voor het vak Marketing 2, dat gaat over online marketing, bijvoorbeeld op straat mensen interviewen. En bij een ander vak moeten zij bijvoorbeeld een bedrijfsproces in kaart brengen en analyseren.

Hiernaast heeft ICBS ervoor gekozen om aan de tweedejaarsstage een praktijkgerichte onderzoeksoopdracht te koppelen. Hiermee vormt de tweedejaarsstage een duidelijke voorbereiding op de afstudeerstage in jaar 4, waaraan een onderzoeksoopdracht is gekoppeld. Het panel vindt dit een goede ontwikkeling. Het stelt vast dat praktijkgericht onderzoek, zowel in kennis als vaardigheden, in voldoende mate en op het juiste niveau in het programma is verwerkt. De opleiding zou zich (lees: haar docenten en studenten) op onderzoeksmatig vlak nog verder kunnen ontwikkelen door de aanstelling van of samenwerking met een lector.

Weging en Oordeel

ICBS brengt de beroepspraktijk in de opleiding én de studenten juist in de beroepspraktijk. De Raad van Advies levert een goede bijdrage aan de actualiteit en praktijkgerichtheid van het programma. Ook de docenten, die een grote mate van praktijkervaring met zich meebrengen, zorgen voor de inbreng van realistische en actuele opdrachten en projecten. Ook de inzet van gastsprekers draagt bij aan de actualiteit van het programma. De georganiseerde bedrijfsbezoeken, de stageperiodes en projecten zoals de quickscan en de daadwerkelijke realisatie van een eigen pop-up store zorgen ervoor dat studenten ervaren wat de verwachtingen zijn die het werkveld aan hen stelt.

De ontwikkeling van onderzoeksvaardigheden heeft de opleiding recent uitgewerkt in een onderzoekslijn, die studenten in staat stelt om zich de beoogde leerresultaten op dit gebied eigen te maken. Met name is het panel positief over de wijze waarop de stage en de daarmee samenhangende onderzoeksoopdracht uit jaar 2, reeds voorbereiden op de afstudeerstage.

Het panel is van oordeel dat de praktijkgerichte component stevig in het programma is verankerd. De onderzoekscultuur binnen de opleiding dient echter, ondanks de stappen die de opleiding op dit gebied recent heeft gezet, nog verder te worden ontwikkeld. Het panel komt hiermee voor **Standaard 2** (Oriëntatie) tot het oordeel **'voldoende'**.

Standaard 3: De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde leerresultaten te bereiken.

Toelichting NVAO: De leerresultaten zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma.

Bevindingen

In het Leerplanschema – een bijlage van de OER – is vastgelegd aan welke competentie(s) welke module is verbonden. Zo draagt bijvoorbeeld de module Business Economics 1 bij aan de ontwikkeling van domeincompetentie BBA 5, die betrekking heeft op financieel management. In de modulebeschrijving zijn de doelstellingen van de module opgenomen. In deze module staat het kostenbegrip en het winstbegrip centraal. Zo kan de student aan het eind van de module Business Economics 1, onder andere:

- de kenmerken van de onderneming beschrijven en wezenlijke verschilpunten tussen ondernemingen en non-profitorganisaties aangeven;
- de relevante onderwerpen in het vakgebied bedrijfseconomie beschrijven;
- financiële overzichten lezen, begrijpen, enkelvoudige analyses maken en relaties toelichten;
- uitleggen wat de cashflowcyclus inhoudt;
- een liquiditeitsbegroting maken.

Op basis van de competentiematrix en de zeer gedegen en overzichtelijke modulebeschrijvingen, concludeert het panel dat de opleiding ervoor zorgt dat de complexiteit en het beoogde beheersingsniveau over de jaren toeneemt. In haar zelfevaluatie beschrijft de opleiding “dat in jaar 1 alle bedrijfskundige kenmerken op basisniveau doorlopen worden, in jaar 2 een vervolg en verdieping krijgen en in jaar 3 de strategische kant en de managementscope op de voorgrond staan”. Op basis van de bestudeerde modulebeschrijvingen en toetsen, stelt het panel vast dat dit inderdaad het geval is.

Leerlijnen

Het programma is opgebouwd uit soorten modules, die beschouwd kunnen worden als leerlijnen. In de leerlijn ‘Basis’ komen vakken aan de orde die onmisbaar zijn voor een economische opleiding. Het betreft vakken als Economics, Business Economics, Business Law en Business Accountancy. In de leerlijn ‘Functionele gebieden’ komen vakken aan de orde als Marketing, HRM en Supply Chain Management. De leerlijn ‘Organisatie & Management’ bestaat uit vakken als Organisation Principles, Project Management, Quality Management, Strategic Management, Change Management, Digital Transformation, Business Succession and CSR. De leerlijn ‘Ondersteunend’ bestaat voornamelijk uit de onderzoeksvakken, te weten Research Methods en Market Research. In de vaardighedenleerlijn werken de studenten aan hun Management Skills, hun Communicatie Skills, oefenen ze hun Engelse taalvaardigheid, en ook het vak Study and Career Skills (zie verder Standaard 8) maakt onderdeel uit van deze leerlijn. In de leerlijn ‘Integratie’ komen theorie, vaardigheden en houding samen en moeten de studenten alles wat zij geleerd hebben toepassen in een (onderzoeks)project of stage.

Het panel stelt vast dat de vakken samenhang en een logische volgordelijkheid vertonen en dat de kennisgerelateerde- en de vaardigheidsvakken bijdragen aan een succesvolle uitvoering van de opdrachten in de integratieleerlijn.

Internationalisering

Aspecten van internationalisering komen in een aantal vakken aan de orde. Allereerst worden de studenten geschoold in Business English. Dit moet hen in staat stellen om op correcte wijze te communiceren met buitenlandse toeleveranciers, afnemers of andersoortige stakeholders. Daarnaast is in het curriculum het vak International Management opgenomen. Dit vak gaat o.a. over de groei en ontwikkeling van organisaties in het internationale veld en de consequenties daarvan, over internationale handelspolitiek, over cultuurmodellen en de toepassing daarvan en over het leidinggeven aan multiculturele teams. En ook in het vak Business Communication is aandacht voor intercultureel bewustzijn.

Waardevol vindt het panel de insteek van de studiereis naar Zuid-Afrika, die onderdeel uitmaakt van het programma. De studenten van ICBS komen veelal uit welvarende gezinnen. Het management geeft aan dat de studenten over het algemeen een relatief hoge levensstandaard kennen. Door studenten mee te nemen naar Zuid-Afrika en hen rekenles te laten verzorgen aan kinderen in sloppenwijken ervaren ze het verschil tussen hun eigen leven en het leven aldaar. ICBS is ook wel met studenten naar Portugal geweest, maar het effect van de reis naar Zuid-Afrika is vele malen groter, zo begreep het panel van de docenten.

Het panel bemerkt dat het management veel waarde hecht aan de samenwerking met de University of Law Business School in Londen (ULAW), die studenten de gelegenheid biedt om na hun studie bij ICBS door te stromen in een master bij ULAW. De studenten zijn veel minder tevreden met de wijze waarop dit partnerschap verloopt. Volgens hen werkt de doorstroom naar de master in Londen niet zoals door het management wordt geschetst. Het panel geeft de opleiding mee, hier nadrukkelijk aandacht aan te besteden. Tevens spreken studenten de behoefte uit om meerdere opties te hebben voor het volgen van een masteropleiding in het buitenland.

Het panel raadt de opleiding overigens aan om in het kader van internationalisering altijd aandacht te hebben voor de 'waarom'-vraag. Waarom willen wij deze samenwerking? Waarom voegen wij die opdracht of die module toe aan het programma? Waar moet het toe leiden?

Profilering

De profilering van de opleiding, gericht op aspecten die gepaard gaan met het leiden van een familiebedrijf, is op een enkele plek in het programma te herkennen. Dit betreft met name het vak Business Succession. Bedrijfsopvolging is voor familiebedrijven immers een belangrijk thema. Studenten moeten tijdens dit vak een overdrachtsplan opstellen voor een familiebedrijf met opvolgingsproblematiek. In het plan moet onder andere aandacht zijn voor zakelijke, juridische, financiële en fiscale aspecten; en ook emotionele aspecten spelen met name bij familiebedrijven een belangrijke rol. Hiernaast is het mogelijk dat studenten afstuderen in het familiebedrijf, mits de condities voldoen aan de door ICBS gestelde voorwaarden.

Het panel acht de inhoudelijke aandacht voor het familiebedrijf aanwezig, maar beperkt. Gezien de doelgroep, veelal studenten waarvan de ouders een eigen bedrijf hebben, zou de profilering inhoudelijk nog wat meer kracht bijgezet kunnen worden. Het panel raadt ICBS aan in gesprek te gaan met het Landelijk Expertisecentrum Familiebedrijven, dat verbonden is aan Windesheim. Samenwerking met het expertisecentrum kan zowel op inhoudelijk vlak als op onderzoeksmatig gebied van toegevoegde waarde zijn voor ICBS.

Weging en Oordeel

Het panel stelt vast dat de inhoud van het programma aansluit op de beoogde leerresultaten, die per module zijn uitgewerkt in doelstellingen. Het programma toont een mooie balans en samenhang tussen theorie en vaardigheden en de integratie van deze beide componenten in projecten.

Internationalisering wordt o.a. uitgewerkt in een studiereis naar Zuid Afrika. De legitimering voor de studiereis naar Zuid-Afrika, die een stap verder gaat dan primair de ontwikkeling van de beoogde leerresultaten, vindt het panel waardevol. De samenwerking met ULAW daarentegen, dient te worden verduidelijkt/verbeterd.

Op basis van het bovenstaande komt het panel voor **Standaard 3** (Inhoud Programma) tot het oordeel '**voldoende**'.

Standaard 4: De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde leerresultaten te bereiken.

Toelichting NVAO: De vormgeving van het programma draagt bij aan de realisatie van de beoogde leerresultaten. De onderwijsleeromgeving bevordert dat studenten een actieve rol nemen in de vormgeving van het eigen leerproces (*student-centred*). De inrichting van de leeromgeving past bij de onderwijsvisie van de instelling.

Bevindingen

In de zelfevaluatie noemt ICBS een viertal uitgangspunten op basis waarvan het programma didactisch is vormgegeven.

Het programma van de opleiding is gebaseerd op:

- Een cyclische opbouw van de bedrijfskundige gebieden;
- Een toenemende complexiteit per leerjaar;
- Een leerlijnenmodel met systematische opbouw t.a.v. het verwerven van kennis, vaardigheden en integratie en reflectie met aandacht voor een opvolgende onderzoekslijn binnen de cognitieve en de vaardighedenlijn;
- Zelfevaluatie en reflectie.

Bron: Zelfevaluatie ICBS 2018, p. 23

Zoals reeds bij Standaard 3 benoemd, is het onderwijs inderdaad cyclisch opgebouwd met modules die over de jaren heen steeds in grotere complexiteit aan de orde komen.

Bijzonder aan het onderwijskundig concept van ICBS is dat het een aanwezigheidsplicht kent. De regel is dat studenten van 09.30 tot 16.00 uur op school aanwezig moeten zijn. Als iemand niet om 09.30 uur aanwezig is, dan wordt hij gebeld. Neemt hij niet op dan worden zijn ouders gebeld. Komt een student te laat zonder legitieme reden, dan mag hij de les pas in om 11.00 uur. De aanwezigheidsplicht is 80%. Is een student te vaak afwezig, dan vervalt zijn mogelijkheid tot herkansing.

De aanpak klinkt schools, maar de studenten vertellen het panel dat zij er baat bij hebben. Een aanzienlijk deel van hen is eerder bij een andere hogeschool begonnen aan een hbo-opleiding. Daar zijn zij mee gestopt vanwege de grote klassen en de te grote mate van vrijheid. Zij liepen vast in het onderwijskundige model van die hogescholen. De studenten van ICBS hebben behoefte aan en kiezen voor structuur en persoonlijke aandacht.

Elk blok van tien weken kent een vier- of vijftal vakken. Elke dag van de week staat een ander vak centraal. Studenten werken van 09.30 tot 16.00 uur aan dit vak. Dit biedt hen structuur en maakt dat ze zich een hele dag over hetzelfde onderwerp kunnen buigen, zo geven zij aan. Een dag kan er dan als volgt uitzien: de docent start met een korte terugblik op vorige week, behandelt een stuk nieuwe theorie en geeft de studenten vervolgens een opdracht, waarmee ze direct in de les aan de slag gaan. Aan het eind van de les presenteren de studenten de resultaten aan elkaar. Op een dag en binnen de vakken worden diverse werkvormen toegepast, zo begreep het panel. Te denken valt aan instructiecolleges, werkcolleges, workshops, presentaties, opdrachten, teamwerkzaamheden, debatvormen, wederzijdse beoordelingen door studenten, reflecties, en feedbacksessie gericht op het individu en/of team.

Het panel constateert dat de week van een student gestructureerd is vormgegeven. Dit didactisch model vraagt veel van docenten. Van hen wordt immers verwacht dat zij een hele dag voor/in de klas staan. Het panel vernam ook diverse interessante ingrediënten van didactische vernieuwingen, waaronder het peer assessment door studenten onderling. Het panel moedigt deze ontwikkelingen van harte toe.

Wat het panel aan de andere kant waarneemt, is dat deze 'ingrediënten' per docent verschillen. Het panel adviseert de opleiding om met elkaar te spreken over het didactisch model. De opleiding kan op dit punt nog winst behalen als het didactisch concept nog meer geëxpliciteerd wordt.

Profilering

De wijze waarop ICBS haar onderwijs heeft vormgegeven, sluit aan bij de cultuur in familiebedrijven. Het onderwijs is kleinschalig en persoonlijk. Op de vraag hoe zij de opleiding in één woord zouden typeren, antwoordde één van de alumni met de term 'familiegevoel'. De studenten prijzen eveneens de sfeer, de openheid en de kleinschaligheid van de opleiding. Dit is ook wat de opleiding wil bewerkstelligen. Het betrekken van de ouders van studenten bij de studievoortgang van hun kinderen, is eveneens een uniek en kenmerkend element in het onderwijs van ICBS.

Weging en Oordeel

Het panel waardeert de kleinschalige en persoonlijke leeromgeving, die ertoe leidt dat studenten – ook als zij een eerdere negatieve leerervaring hebben gehad – zich thuis voelen en het beste uit zichzelf willen halen. De vormgeving en uitvoering van het onderwijs (met aanwezigheidsplicht, elke dag van 09.30 tot 16.00 uur op school, iedere dag één vak, cyclische opbouw, samenhang in theorie, praktijk en projecten en een diversiteit aan werkvormen) komen zeker ten goede aan de realisatie van de beoogde leerresultaten. De opleiding kan hierin nog winst boeken als het didactisch concept nog meer geëxpliciteerd wordt. Het bovenstaande resulteert voor **Standaard 4** (Vormgeving) in het oordeel '**goed**'.

Standaard 5: Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.

Toelichting NVAO: De gehanteerde toelatingseisen zijn realistisch met het oog op de beoogde leerresultaten.

Bevindingen*Opleidingseisen en intake*

Scholieren met een havo- of vwo-diploma met het profiel Economie & Maatschappij kunnen direct instromen in de opleiding. Scholieren met het profiel Cultuur & Maatschappij moeten daarbij het vak Wiskunde en het vak Management & Organisatie of het vak Economie in hun pakket hebben. Voor havo- en vwo-scholieren met het profiel Natuur & Techniek of Natuur & Gezondheid geldt dat ook zij het vak Management & Organisatie of Economie moeten hebben gevolgd om direct toegelaten te worden tot de opleiding van Inter College. Studenten met een afgeronde mbo4-opleiding in een commerciële of economische richting zijn eveneens toelaatbaar tot de opleiding.

De opleiding besteedt veel aandacht aan de matchingsprocedure, zo merkt het panel. Omdat ICBS een grote toewijding vraagt van de studenten - vijf dagen per week de hele dag op school aanwezig zijn - wil zij zeker weten dat de studenten hiertoe bereid zijn. Hiertoe voert de opleiding een gesprek met de student en bij voorkeur ook met de ouders. Dit laatste ziet het panel als een blijk van de persoonlijke benadering van ICBS. Tijdens dit gesprek komen ook eventuele aandoeningen als ADHD en dyslexie reeds aan de orde. Verder wordt studenten ook aangeraden om een dag mee te lopen en zo kennis te maken met de werkwijze van ICBS.

Sinds het studiejaar 2018-2019 neemt ICBS toetsen af voor Management & Organisatie. Uit analyses bleek namelijk dat met name een achterstand op dit gebied voor studievertraging zorgt. Voor studenten die onvoldoende kennis van M&O blijken te hebben, verzorgt ICBS een summer course voorafgaand aan de start van de opleiding.

Vrijstellingen

Van de zeven studenten waarmee het panel sprak, is er slechts één direct vanaf de havo ingestroomd. De andere zes studenten zijn hiervoor allemaal een opleiding gestart bij een andere hogeschool (o.a. aan de Hogeschool van Amsterdam, Hogeschool Tio Amsterdam, Hogeschool Utrecht en IVA Driebergen). Overeenkomstig de OER kunnen deze studenten vrijstellingen aanvragen als zij op hun vorige hogeschool vergelijkbare vakken hebben gehaald. De studenten laten het panel weten dat zij hiertoe documenten moeten overleggen, waaronder modulebeschrijvingen van de vakken die zij bij een andere hogeschool hebben gevolgd. Deze informatie wordt door de operationeel manager en de opleidingsmanager vergeleken met de onderwijsinhoud van de module waarvoor de student vrijstelling aanvraagt. De examencommissie neemt uiteindelijk het besluit over het verlenen van vrijstellingen, zo vertellen de studenten. Ook met een EVC-assessment en een daaruit voortvloeiend ervaringscertificaat zou een student vrijstellingen kunnen aanvragen.

Maatwerk

Sinds het studiejaar 2017-2018 biedt ICBS gemotiveerde studenten de mogelijkheid om de opleiding versneld te doorlopen. Dit betekent dat studenten de opleiding in drie jaar kunnen afronden. Deze mogelijkheid wordt geboden aan studenten die in het eerste blok alle vakken halen en daarmee aantonen gemotiveerd te zijn en een hogere studielast aan te kunnen. Het panel begreep van de examencommissie dat er op dit moment drie studenten zijn, die de ambitie hebben om de opleiding in drie jaar te willen doen. Dat betekent niet dat ze onderdelen overslaan, maar dat ze per studiejaar 20 EC extra moeten behalen. Studenten die hiervoor kiezen zullen ook in sommige vakantieperiodes vakken moeten volgen en een aantal projecten zelfstandig uit moeten voeren. Het panel raadt de opleiding aan deze mogelijkheid ook formeel in het OER op te nemen.

Weging en Oordeel

Het panel constateert dat de opleiding (i) toepasselijke instroomeisen stelt, (ii) de ouders van de studenten – zo mogelijk – nadrukkelijk betreft in het studiekeuzeproces, en (iii) inzichtelijk heeft wat de struikelvakken zijn en hier reeds voor de start van de studie maatregelen toe neemt. Daarnaast merkt het panel op dat de opleiding (iv) oog heeft voor de studiegeschiedenis van de student en de mogelijkheid biedt om via de examencommissie vrijstellingen aan te vragen. Het panel is van oordeel dat ICBS een nauwkeurige en persoonlijke intakeprocedure kent, wat voor **Standaard 5** (Intake) resulteert in de beoordeling **'goed'**.

4.3. Personeel

Standaard 6: Het docententeam is gekwalificeerd voor de inhoudelijke en onderwijskundige realisatie van het programma en de omvang ervan is toereikend.

Toelichting NVAO: De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig om de opleiding te verzorgen. Het personeelsbeleid draagt daar aan bij. Er is voldoende personeel beschikbaar om de opleiding te verzorgen en de studenten te begeleiden.

Bevindingen

Het personeelsbeleid van ICBS is gestoeld op de inhuur van docenten. Het panel begreep van de docenten dat, ten opzichte van enkele jaren geleden, het docentencorps (per studiejaar 2014-2015) een stuk stabiel is geworden. Dit betekent dat het aantal docenten is verkleind en dat de fluctuaties in het personeelsbestand zijn verminderd. Dit is zowel voor de continuïteit en samenhang van het programma als voor de studenten een goede ontwikkeling, zo stelt het panel vast.

Vak/discipline

Op basis van een kwalificatieoverzicht van de docenten, constateert het panel dat zij met elkaar de kerngebieden van de bedrijfskunde vertegenwoordigen. Zo studeerden de docenten o.a. wo Bedrijfskunde, hbo en wo Bedrijfseconomie, wo Rechten, wo Strategic Management, wo Financial Analysis, wo Engels, en wo Marketing. Twee docenten zijn gepromoveerd.

Werkveld

Van de 31 docenten is ongeveer 65% actief in het werkveld, en nog eens 15% heeft een achtergrond in het beroepsleven, alhoewel zij daarin momenteel niet actief zijn. Zo is één van de docenten directeur geweest van Makro (Nederland, Oost-Europa, Rusland en India) en begeleidt hij nu startende ondernemers en familieondernemingen bij overnamesituaties. Een andere docent, die als studentcoach actief is voor het vak Study and Career Skills, is als zzp'er ook werkzaam bij ING waar zij mensen van baan naar baan begeleidt en als arbeidsmediator werkt.

Onderwijs

Een aanzienlijk deel van de docenten geeft niet alleen les aan ICBS, maar ook aan andere onderwijsinstellingen. Zij worden door ICBS ingehuurd om een vak te verzorgen en/of een project te coördineren. ICBS heeft een klein aantal docenten in vaste dienst. Zij vormen 'het cement' van de opleiding, zo merkt het panel. Want ondanks dat docenten soms slechts een dag in de week aanwezig zijn, en daardoor een aantal collega's niet tegenkomen, bemerkt het panel dat de docenten toch een hecht team vormen. Zij kennen elkaars achtergrond, zijn op elkaar ingespeeld en weten elkaar te vinden indien nodig. De docenten laten het panel weten dat zij aan het begin van het jaar allemaal bij elkaar komen om het jaar door te spreken en accenten te leggen. Docenten die hetzelfde vak verzorgen, stemmen met elkaar af welke leerdoelen aan het eind van een module bereikt moeten worden en op welk moment welke stof wordt behandeld. Daarnaast werken de docenten ook in de coördinatie van projecten met elkaar samen. En verder onderhouden de mentoren nauw contact met de studentcoach om de studievoortgang en -keuzes van studenten te monitoren. Zo is er toch een aanzienlijk aantal schakels aanwezig tussen de docenten.

Ruim 70% van de docenten heeft een didactische bevoegdheid van de 1^e of 2^e graad. Twee docenten hebben een BKO/BKE-training met succes afgerond en een groot deel van de docenten heeft trainingsdagen en coachingstrajecten via ICBS gevolgd. De opleidingsmanager speelt een belangrijke rol in deze professionaliseringsactiviteiten. De opleidingsmanager speelt een niet te onderschatten rol in veel (kwaliteits)aspecten van de opleiding, zo ziet het panel; van nauwe betrokkenheid bij de curriculumontwikkeling tot kwaliteitszorg en van eigenhandige docentprofessionalisering tot controle van toetsen.

De studenten zijn over het algemeen tevreden over de didactische kwaliteiten van hun docenten. Studenten vullen na elk blok een evaluatieformulier in over de docenten. Nieuwe docenten blijken nog wel eens moeite te hebben met de invulling van de lange lesdagen, zo vertelden de studenten. Van het management en de docenten vernam het panel dat nieuwe docenten worden begeleid door de opleidingsmanager en worden gekoppeld aan een sparring partner - veelal een collega die hetzelfde vak geeft -, om de inhoud van de eerste lessen mee af te stemmen. Tijdens de audit hebben studenten opgemerkt dat het goed zou zijn om bij nieuwe docenten nog iets nadrukkelijker een vinger aan de pols te houden. Overigens, nu wordt reeds elke nieuwe docent bezocht nadat er in zijn tweede lesweek een formatieve tussenevaluatie heeft plaatsgevonden, waarbij ook studenten kunnen aangeven hoe zij de lessen ervaren en tips kunnen geven. De feedback wordt meegenomen in het aansluitende didactische ondersteuningsprogramma voor de individuele docent, waarin ook lesbezoek en begeleiding plaatsvindt.

De toegankelijkheid van de docenten en hun bereidwilligheid te helpen, wordt door de studenten zeer gewaardeerd. Het aantal docenten dat betrokken is bij onderzoek is beperkt, temeer ICBS zelf geen lectoraat heeft. Het panel verwacht dat het de kwaliteit van de opleiding ten goede zal komen als meer docenten zelf betrokken zijn bij de uitvoering van onderzoek en tijdens hun lessen verbanden kunnen leggen met de onderzoeksvaardigheden uit het generieke gedeelte.

Weging en Oordeel

De achtergrond van de docenten sluit aan bij de opleiding Bedrijfskunde. Een aanzienlijk deel van de docenten is Mastergeschoold. Het panel waardeert het feit dat het overgrote deel van de docenten werkzaam is in de praktijk. Daar staat tegenover dat het aantal docenten dat betrokken is bij onderzoek, beperkt is. De didactische vaardigheden van de docenten zijn over het algemeen aan de maat; nieuwe docenten zouden hierin nog iets intensiever begeleid kunnen worden. Studenten zijn tevreden over de kwaliteit en toegankelijkheid van hun docenten.

Bovenstaande positieve en ontwikkelpunten tegen elkaar afwegend komt het panel voor **Standaard 6** tot het oordeel **'voldoende'**.

4.4. Voorzieningen

Standaard 7: De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.

Toelichting NVAO: De huisvesting van de opleiding en de voorzieningen passen bij de beoogde leerresultaten en de onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

Sinds 2014 is ICBS gevestigd in een pand in het centrum van Amsterdam. Elke klas heeft een eigen lokaal. Een aantal van de lokalen is 'geadopteerd' door een bedrijf of organisatie. Zo trof het panel midden in Amsterdam een klaslokaal aan dat is ingericht door FC Groningen, één van de business partner van ICBS. De meeste lokalen beschikken over een smartboard.

Tijdens een rondleiding door het schoolgebouw zag het panel tevens dat ICBS beschikt over een studieruimte met individuele en groepsworkplekken. Ook is er een kantine beschikbaar en een grote studiezaal voor presentaties, gastlezingen en de afname van tentamens. Het is een bewuste keuze van ICBS om geen aparte docentenkamer(s) in te richten. Zij wil hiermee stimuleren dat studenten en docenten zich mengen, om zo een toegankelijke en persoonlijke sfeer te creëren.

Het panel sprak tevens met een student die tijdens zijn studie een eigen schoenenlijn is begonnen. ICBS heeft hem de zolder van het gebouw ter beschikking gesteld om zijn bedrijf te starten. Alhoewel hij inmiddels een tweede bedrijfslocatie (voor opslag) heeft, is hij nog steeds met grote regelmaat te vinden op de zolder van ICBS. Het panel bracht een bezoek aan zijn werkruimte en vernam dat ook studenten met regelmaat even naar boven komen om te horen hoe het gaat en om tips aan hem te vragen. Dit levert een waardevolle dynamiek op en benadrukt de ambitie van ICBS om ondernemende studenten, op te leiden en te ondersteunen.

ICBS beschikt over een kleine bibliotheek, waar studenten naast studieboeken ook een aantal vakbladen kunnen raadplegen. De toegang tot relevante (digitale) tijdschriften is enigszins beperkt. Het panel raadt de opleiding in dit kader aan onderzoek te doen naar mogelijkheden om een samenwerking aan te gaan met een grotere hogeschool of universiteit, om via die weg studenten toegang te geven tot meer literatuurbronnen.

Het panel vernam van de studenten en alumni dat ICBS geen gebruik maakt van een digitaal platform om informatie op te delen. Alles gebeurt via e-mail en dat kan ook in een kleine organisatie als deze, waarin iedereen elkaar kent. Bovendien scheelt het energie, tijd en geld. Toch raadt het panel de opleiding aan om jaarlijks deze keuze te heroverwegen. Een elektronische leeromgeving (ELO) brengt immers ook voordelen met zich mee. Digitalisering is een ontwikkeling die zich ook in het onderwijs tentoonspreidt. Zo geeft het bijvoorbeeld de mogelijkheid om het didactisch model te moderniseren of bepaalde processen te digitaliseren. Daar komt nog bij dat in veel grote bedrijven ook een digitaal platform wordt gebruikt om met collega's (en klanten) te communiceren. Het is niet verkeerd om studenten hier alvast kennis mee te laten maken tijdens hun studie.

Weging en Oordeel

ICBS beschikt over voldoende klaslokalen, met toereikende voorzieningen. Ook de individuele en groepsruimtes zijn op orde. Het is passend bij de filosofie van ICBS dat studenten en docenten gebruik maken van dezelfde ruimten om daarmee het onderlinge contact te stimuleren. De toegang tot relevante (online) tijdschriften dient, wat betreft het panel, verder uitgebreid te worden. Al met al komt het panel hiermee op **Standaard 7** (Huisvesting) tot het oordeel '**voldoende**'.

Standaard 8: De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.

Toelichting NVAO: Studenten ontvangen een passende begeleiding (ook in het geval van een functiebeperking). De informatievoorziening van de opleiding is adequaat.

Bevindingen

De intensieve studiebegeleiding vormt een karakteristiek van de opleiding Bedrijfskunde van ICBS. De hogeschool vindt het belangrijk dat, indien de student hiervoor toestemming geeft, ook de ouders betrokken zijn bij de studievoortgang van hun zoon of dochter. Dit toont zich reeds in het intakegesprek, waarbij bij voorkeur de ouders aanwezig zijn.

Vanaf de start van de opleiding wordt een mentor aangesteld die elke week zijn studenten ziet. Tijdens deze bijeenkomsten spreekt de mentor met de studenten over hun planning in relatie tot het studieprogramma en heeft hij het met de studenten over hun persoonlijke ontwikkeling en over het formuleren en behalen van de eigen doelstellingen. Naar mate de studie vordert, wordt de verantwoordelijkheid voor de studieplanning steeds meer bij de student zelf gelegd.

Verder heeft de mentor na ieder blok een voortgangsgesprek met de student en zo mogelijk ook met zijn ouders. Daarnaast volgen de studenten tijdens hun studie het vak Study- en Career Skills. Dit is een coachingsmodule, waarin studenten door een professionele coach worden begeleid en zij hun persoonlijke leerpunten bespreken en oefenen in relatie tot de managementtaak die zij later zullen gaan vervullen.

De studenten waarmee het panel sprak, zijn zeer positief over de persoonlijke benadering. Een aantal studenten heeft een (zware) vorm van dyslexie. Zij waarderen de wijze waarop de opleiding hiermee omgaat enorm. Eén van de studenten vertelt: "Je voelt je veel beter hier met een persoonlijk probleem, je kunt er met je mentor over praten. Docenten kennen de achtergrond van alle studenten, dat begint al bij de intake". De studenten spreken openlijk over aandoeningen als ADHD of dyslexie. Zij voelen zich hierin gesteund door hun docenten. Niet alleen krijgen zij – via de examencommissie – extra tijd voor toetsen en/of mogen zij een toets digitaal maken in plaats van op papier (i.v.m. autocorrectie), ook denkt de opleiding mee in het leveren van maatwerk. Zo sprak één van de studenten een tijd lang iedere woensdagmiddag af met een docent Nederlands om zijn taalvaardigheid bij te spijkeren. Een andere student wilde naar het buitenland om zijn Engels te verbeteren (mede vanwege dyslexie), maar hij wilde voorkomen dat hij daardoor studievertraging zou oplopen. Samen met de opleiding heeft hij gepuzzeld met vakken, wat ertoe heeft geleid dat hij ondanks het uitstapje naar Engeland helemaal bij is gebleven.

Het uitvals- en slagingspercentage in de opleiding is vergelijkbaar met dat van andere bedrijfskundige opleidingen in het land. ICBS zelf merkt dat relatief veel studenten langer dan gewenst, doen over hun afstuderen. Dit komt met name door de ondernemende houding van de studenten, die ertoe leidt dat ze tegen de tijd van het afstuderen reeds een eigen bedrijfje zijn begonnen, op wereldreis gaan of bij hun stagebedrijf aan de slag zijn gegaan. Het afstuderen heeft dan minder prioriteit. Het panel zag dat de opleiding hier oog voor heeft en maatregelen doorvoert in de Onderwijs- en Examenregeling om langstuderen te voorkomen. Het panel denkt dat ook de mentoring en begeleiding van studenten kunnen bijdragen aan het tijdig afronden van de studie.

Informatievoorziening

Allereerst maakt het panel de opleiding een compliment voor de informatieve waarde van de modulebeschrijvingen. Aan het begin van het schooljaar licht de examencommissie de belangrijkste onderdelen toe tijdens een startbijeenkomst. Ook bij aanvang van ieder blok nemen de docenten hun modulebeschrijving door met de studenten, zodat zij weten wat hen qua theorie, opdrachten en projecten te wachten staat.

De modulebeschrijvingen worden voorafgaand aan ieder blok bovendien aan alle studenten toegestuurd. Dit geldt eveneens voor de roosters en de literatuurlijsten. Voorafgaand aan een toets ontvangen de studenten het beoordelingskader.

Weging en Oordeel

De opleiding heeft een intensief systeem van studiebegeleiding ingericht, waarin de mentor en de studiecoach een voorname rol spelen. De betrokkenheid van de ouders bij voortgangsgesprekken, vindt het panel passen bij de doelgroep. Daar waar nodig of gewenst, faciliteert de opleiding aantoonbaar maatwerk voor individuele studiebehoeften. Het panel neemt verder in zijn overwegingen mee dat de studenten zeer positief zijn over de studiebegeleiding en de persoonlijke benadering die hierin wordt gehanteerd. Ook de informatieverstrekking aan het begin van het schooljaar en voorafgaand aan een blok over de inhoud van de opleiding, en de zeer hoge informatieve waarde van de modulebeschrijvingen, spelen mee in de beoordeling van **Standaard 8** (Studiebegeleiding en informatievoorziening), die door het panel wordt gewaardeerd met het oordeel **'goed'**.

4.5. Kwaliteitszorg

Standaard 9: De opleiding kent een expliciete en breed gedragen kwaliteitszorg, bevordert de kwaliteitscultuur en is gericht op ontwikkeling.

Toelichting NVAO: De opleiding organiseert effectieve periodieke feedback die de realisatie van de beoogde leerresultaten ondersteunt. Bij bestaande opleidingen vinden geëigende verbeteringen plaats naar aanleiding van de uitkomsten van de vorige beoordeling. Hierbij worden passende evaluatie- en meetactiviteiten ingezet. De uitkomsten van deze evaluatie vormen aantoonbaar de basis voor ontwikkeling en verbetering. De opleiding legt intern verantwoording af over de bijdrage van de opleiding aan het realiseren van de strategische doelen van de instelling. Kwaliteitszorg verzekert realisatie van de beoogde leerresultaten. Bij de interne kwaliteitszorg zijn de opleidings- en examencommissies, medewerkers, studenten, alumni en het afnemende beroepenveld van de opleiding actief betrokken. De ontwerpprocessen en de erkenning en borging van de kwaliteit van de opleiding zijn in overeenstemming met de ESG. De opleiding publiceert accurate, betrouwbare en voor de doelgroepen goed toegankelijke informatie over de kwaliteit van de opleiding.

Bevindingen

Op basis van de documentatie en de gevoerde gesprekken is het het panel duidelijk geworden dat ICBS waarde hecht aan feedback op alle facetten van het onderwijs. De kwaliteitszorg verloopt via twee wegen: informeel en formeel. De persoonlijke benadering binnen ICBS – kleine klassen, wekelijks contact met de mentor en een toegankelijk managementteam – maakt dat studenten eenvoudig hun klachten of ideeën ter verbetering kenbaar maken. Ondanks dat het management graag zou zien dat de studentadviesraad (SAR) weer nieuw leven wordt ingeblazen, laten de studenten het panel weten dat ze hierin geen meerwaarde zien. Zij vinden de lijnen kort genoeg. De studenten noemen als voorbeeld dat afgelopen zomer in één van de lokalen een wat oudere beamer hing die, door de lichtinval van de zon, geen leesbaar beeld gaf op het bord. Dit hebben de studenten gemeld en twee dagen later hing er een nieuwe beamer.

De formele kant van het kwaliteitszorgsysteem bestaat met name uit enquêtes. Studenten krijgen na de 2e lesweek van een blok een tussenevaluatie over de gevolgde colleges. Met de uitkomsten van deze enquête kunnen docenten, in samenspraak met de opleidingsmanager, hun lesindeling of werkwijze aanpassen. Na elk blok krijgen de studenten twee enquêtes voorgelegd: een docentevaluatie en een module evaluatie. De resultaten gebruikt het opleidingsmanagement om feedback te geven aan de docenten en om modules aan te passen. Het panel sprak met de studenten over de enquêtes. Sommige studenten vullen de enquêtes niet meer heel serieus in omdat ze zo vaak enquêtes krijgen en omdat ze de docenten ook wel direct aanspreken als ze verbeteringsuggesties of wensen hebben met betrekking tot (de inhoud van) de lessen. Andere studenten vullen de enquêtes wel heel serieus in, zeker wanneer het nieuwe docenten betreft.

Eén keer per jaar wordt een studententevredenheidsonderzoek uitgevoerd, hierin komen ook thema's als huisvesting en faciliteiten aan de orde. De studenten merken dat hier nadrukkelijk opvolging aan wordt gegeven. Zij laten het panel weten dat de wifi naar aanleiding van deze enquête is verbeterd. De studenten vinden dat er over het algemeen gehoor wordt gegeven aan de feedback en verbeteringsuggesties die zij doen. Als dit niet het geval is, wordt hen gemeld waarom het niet lukt. Het panel stelt vast dat de opleiding met een relatief kleine ploeg mensen (directie, coördinatie, examencommissie) zo kort op de bal wordt gespeeld, dat de studenten geen toegevoegde waarde zien in de oprichting van een studentenadviesraad.

Sinds 2018 stuurt ICBS ook een enquête aan haar alumni om van hen te horen hoe de aansluiting van de opleiding op hun huidige functie is. Hiernaast speelt de Raad van Advies een goede rol in de kwaliteitszorg, zo stelt het panel vast. De suggesties die vanuit dit gremium naar voren komen, worden aantoonbaar geïntegreerd in de opleiding.

Het panel vindt het positief te horen dat de opleiding voornemens is om ook de bedrijfscoaches (bij stages) actiever te gaan betrekken bij de (evaluatie van de) opleiding. Net zoals het panel tijdens de accreditatie in 2012, raadt ook het huidige panel de opleiding aan om (activiteiten te ontplooiën om) een algemeen beeld te krijgen van de tevredenheid van docenten en stafmedewerkers over verschillende aspecten van ICBS.

De examencommissie speelt eveneens een rol in het kwaliteitssysteem. Zij voert jaarlijks een aantal steekproeven uit (bv. m.b.t. de onderzoeksopzet, de stageaanvraag en scripties). De resultaten van deze steekproeven leiden tot adviezen aan het opleidingsmanagement. Op basis van het jaarverslag van de Examencommissie concludeert het panel dat het opleidingsmanagement deze aanbevelingen overneemt en implementeert. Dit wordt tijdens de visitatie bevestigd door zowel de Examencommissie als door het management.

In algemene zin geldt dat – ondanks dat aantoonbaar verbeteringen worden doorgevoerd - het panel geen expliciete verbeteragenda c.q. uitgewerkte PDCA-cyclus heeft aangetroffen.

Weging en Oordeel

De opleiding Bedrijfskunde van ICBS vraagt relevante partijen om feedback ten behoeve van de kwaliteitszorg. Studenten spelen hierin de grootste rol. De docenten, en stafmedewerkers, zouden nog iets nadrukkelijker betrokken kunnen worden in dit proces. Het panel hoort en ziet terug dat enquêteresultaten en mondelinge feedback serieus worden genomen en resulteren in verbeteracties. Een expliciete verbeteragenda c.q. uitgewerkte PDCA-cyclus heeft het panel niet aangetroffen. Het panel komt hiermee voor **Standaard 9** tot het oordeel '**voldoende**'.

4.6. Toetsing

Standaard 10: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Toelichting NVAO: De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De examencommissie oefent haar wettelijke bevoegdheid uit. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student.

Bevindingen

Systeem van toetsen en beoordelen

In de Zelfevaluatie beschrijft ICBS de uitgangspunten waaraan het geheel van toetsen moet voldoen.

ICBS gaat er vanuit dat:

- de student voorafgaande aan de toetsing duidelijk geïnformeerd moet zijn;
- de student altijd van de feedback moet kunnen leren en aldus zowel alle beoordelingen kan inzien als ook zijn resultaten kan bespreken met de beoordelaars;
- de toetsing moet bijdragen aan hetgeen de student ook in de praktijk zal moeten bewijzen en waar hij in vervolgstudies mee geconfronteerd wordt (dus multiple choice, open vragen, argumentatie, verdediging, presentatie, rapportage, debat, reflectie);
- de student bij bepaalde onderdelen betrokken wordt bij de beoordeling van medestudenten.

De toetsvormen zijn:

- afgestemd op wat de student moet beheersen om in het geheel de eindkwalificaties te bereiken;
- gerelateerd aan het niveau van de module en haar plek in de opleiding;
- gerelateerd aan de realisatie van de competenties (Kennissen, Inzicht, Toepassing, Oordeelsvorming, Communicatie, Leervaardigheden).

Bron: Zelfevaluatie ICBS 2018, p.33

Het toetsplan van de opleiding maakt duidelijk dat alle BBA-competenties tijdens diverse modules worden behandeld en getoetst. In de modulebeschrijvingen heeft de opleiding duidelijk het doel van een module en de bijbehorende toets(en) beschreven. Zo zag het panel met name in de eerste twee jaar enkele multiple choice-toetsen, veelal geflankeerd door een aantal open toetsvragen gerelateerd aan een bijbehorende casus. Deze tentamens zijn gericht op het toetsen van kennis en toepassing. Voor de managementvakken wordt in de loop van de jaren steeds meer overgegaan op de toetsing van 'toepassing', 'communicatie' en 'oordeelsvorming'. Dit betekent meer individuele projectopdrachten, presentaties, rollenspellen en ook via de stage moet de studenten aantonen het geleerde te kunnen toepassen. Voor het vak Study- en Career Skills bestaat de toetsing altijd uit een assessment en een portfoliobeoordeling.

Studenten moeten bij groepsopdrachten soms ook elkaar beoordelen. Zo begreep het panel dat bij het project Quickscan een projectgroep een bepaald aantal punten beschikbaar krijgt, die zij onderling moeten verdelen. Het panel vindt dit een mooie vorm van peer assessment, die past binnen het onderwijs van ICBS.

Het panel heeft aan de hand van een steekproef van toetsen kunnen vaststellen dat er inderdaad een gevarieerd toetsingssysteem gehanteerd wordt, waarvan het overzicht in het opleidingsdocument "Toetsing en competentiematrix" beschikbaar is. De door het panel bekeken toetsen bieden niet alleen een adequate weergave van de kennis en kunde die de studenten moeten verwerven, maar voldoen ook ruimschoots aan wat de beroepspraktijk van startende professionals vereist.

Waar in een aantal modules van het 3^e en 4^e jaar gewerkt wordt met open tentamens met case-analyses, is duidelijk dat het geheel van (bijvoorbeeld 10) open vragen de totaliteit van de module afdekt. De vragen zijn telkens scherp geformuleerd, zodat de studenten moeten aantonen dat ze de essenties van het vak begrepen hebben en kunnen toepassen.

In vaardigheidsmodules zoals de Engelse taalcursussen, wordt dan weer gebruik gemaakt van een mix van geschreven opdrachten en mondelinge presentaties, zowel in de klas als voor het managementteam. Ook bij praktische opdrachten in diverse modules vanaf het eerste jaar worden alumni en andere externe opdrachtgevers ingeschakeld in de presentatiefase, zodat de echte realiteit ook daar wordt binnengebracht, en hun opmerkingen en adviezen mede bepalend zijn voor de scores die de studenten behalen.

In het land wordt steeds meer waarde gehecht aan formatieve toetsing; het geven van feed up, feedback en feed forward. Het toetsstelsel van ICBS lijkt voornamelijk te bestaan uit summatieve toetsmomenten. Elementen van formatieve toetsing zitten overigens wel in het programma opgenomen, bv. door middel van peer assessment en de Study- en Career Skill. Het panel raadt de opleiding echter ook aan om in haar toetsbeleid uiteen te zetten hoe zij aankijkt tegen formatieve toetsing en, indien opportuun, haar toetsstelsel hierop aan te passen. Cruciaal hierin is de rol van de docent, die in staat moet zijn op het juiste moment de juiste vragen te stellen.

Toetsconstructie en -afname

Afgeleid van de opleidingscompetenties, heeft de opleiding voor iedere module een aantal leerdoelen opgesteld. Deze zijn voor studenten inzichtelijk via de modulebeschrijvingen. In 2016 is voor iedere module tevens een toetsmatrijs opgesteld. Toetsconstructie gebeurt aan de hand van de ontwikkelde toetsmatrijs. Eén docent maakt het tentamen en een collega stelt het hertentamen op. Dit doen de docenten los van elkaar. Hierna controleren zij elkaars toets (kruislings). Vervolgens kijkt ook de opleidingsmanager nog naar de toets.

Nadat de toets is afgenomen, kijken de docenten de tentamens kruislings na. Dit betekent dat een docent nooit de toetsen van zijn eigen klas nakijkt, maar dit laat doen door een collega die hetzelfde vak geeft. Het panel vindt dit een adequate werkwijze, die bijdraagt aan onafhankelijke en betrouwbare toetsing. Daar komt bij dat de beide stageopdrachten (jaar 2 en afstuderen) worden beoordeeld door twee examinatoren. Dit betreft de stagebegeleider vanuit ICBS en een examinator die niet eerder bij het onderzoek van de student betrokken is geweest. Ook bij de beoordeling van presentaties zijn in principe altijd twee docenten aanwezig. Lukt dit niet dan wordt de presentatie opgenomen, zo vernam het panel.

Examencommissie

De examencommissie van ICBS bestaat uit een voorzitter en drie leden, die allen als zzp'er worden ingehuurd en niet in vaste dienst zijn bij ICBS. De drie leden zijn wel actief als docent of mentor binnen de opleiding. De voorzitter is niet bij de (uitvoering van de) opleiding betrokken. Het panel sprak met de leden van de examencommissie over hun achtergrond en scholing in relatie tot hun rol. Dit gesprek maakte duidelijk dat op het gebied van professionalisering de commissie enigszins achterloopt ten opzichte van andere examencommissies in den lande. Het panel is van oordeel dat tenminste één, maar bij voorkeur meerdere leden, in het bezit moeten zijn van de Senior Kwalificatie Examinering (SKE). Dat is momenteel nog niet het geval. Het panel raadt ICBS ten eerste aan om scholing op dit gebied te organiseren. Een andere mogelijkheid is om de examencommissie aan te vullen met een stevige toetsdeskundige, die reeds in het bezit is van SKE.

Het gesprek met de examencommissie heeft het panel duidelijk gemaakt dat, ondanks bovengenoemd ontwikkelpunt, de commissie weet waar zij mee bezig is. De commissie heeft scherp in beeld wat er speelt binnen de opleiding en waar zich de verbeterpunten bevinden. Vorig jaar heeft de examencommissie een kalibratiesessie georganiseerd - waarin zij zelf ook heeft geparticipeerd - waaruit drie verbeterpunten naar voren kwamen: dit betrof (i) de scherpheid van de probleemstelling, (ii) het gebruik van literatuur en (iii) de constatering dat de eindwerken te veel neigen naar marketing in plaats van naar bedrijfskunde. Deze bevindingen worden door het panel nadrukkelijk herkend.

Hiernaast speelt de examencommissie een goede rol in het terugdringen van het aantal langstudeerders door hiertoe maatregelen te adviseren (alle punten behalen voordat mag worden gestart met afstuderen, afstudeerbedrijf moet minimaal 15 FTE hebben).

Afstuderen

Om vast te kunnen stellen of de student aan het eind van de bacheloropleiding over alle beoogde leerresultaten beschikt, toetst de opleiding aan het eind van het vierde jaar alle competenties af. Het afstudeerprogramma (30 EC) bestaat uit een afstudeerstage en -onderzoek, uitgevoerd door een individuele student. De student dient een bedrijfskundig probleem te onderzoeken en op basis hiervan te komen tot een onderbouwde oplossing van het vraagstuk. Studenten die willen afstuderen binnen het familiebedrijf moeten hiertoe een goed onderbouwde aanvraag indienen bij de examencommissie. Ook is het in specifieke gevallen mogelijk om als student af te studeren op een onderzoek naar de start van een eigen onderneming. Dit gebeurt sporadisch.

Het afstudeertraject kent drie Go-/No go-momenten. Allereerst moet een onafhankelijke examinerator akkoord geven voor de afstudeeraanvraag, inclusief de door de student geformuleerde leerdoelen en competentieontwikkeling. Vervolgens moet de student een onderzoeksopzet schrijven die moet worden goedgekeurd door zowel de toegewezen afstudeerbegeleider (1^e beoordelaar) als door een onafhankelijke examinerator (2^e beoordelaar). Het derde beslismoment is de beoordeling van de scriptie, bestaande uit het onderzoeksrapport en het zelfevaluatie-rapport. Wordt dit door de begeleider en de onafhankelijke examinerator als voldoende beoordeeld, dan mag de student het eindgesprek voeren.

Het uiteindelijke cijfer voor het afstuderen wordt bepaald op basis van het cijfer voor de scriptie (80%) en het eindgesprek (20%). Het cijfer voor de scriptie is opgebouwd uit de cijfers voor het onderzoeksrapport (90%) en het zelfevaluatie-rapport (10%).

Het panel heeft de beoordelingsformulieren behorende bij het afstuderen bekeken. Het panel concludeert dat het formulier voor de scriptie (onderzoeksrapport en zelfevaluatie-rapport) er werkbaar en verzorgd uitziet. Het formulier bestaat uit een aantal onderdelen, die gezamenlijk leiden tot een gewogen gemiddelde. Alle onderdelen moeten met minimaal een 5,5 worden beoordeeld. Eén van de onderdelen betreft 'Vormvereisten', onder andere bestaande uit verzorgdheid, taal, opbouw, omvang en bronvermeldingen. Het panel raadt ICBS aan om dit onderdeel voorwaardelijk te stellen, in plaats van mee te wegen in het eindoordeel. Deze vormvereisten bieden studenten nu namelijk de gelegenheid om te compenseren en dat is wat het panel betreft niet wenselijk. Het panel suggereert tevens de weging van de diverse criteria te herijken, en – consistent met het doel en de eigenheid van de opleiding – bijvoorbeeld de criteria 7 en 8 een groter gewicht toe te kennen (betreft 'analyse en interpretatie van de gegevens', en 'conclusies en aanbevelingen').

Weging en Oordeel

Het toetsbeleid en het toetsstelsel van ICBS zijn in 2016 aangescherpt en duidelijk omschreven. De toetsconstructie gebeurt zorgvuldig, op basis van toetsmatrijzen en met toepassing van het vier-ogenprincipe. De toetsvormen sluiten goed aan bij de doelstellingen van een module. De beoordelingen worden altijd kruislings uitgevoerd en bij de grote projecten, presentaties en assessments zijn altijd twee beoordelaars betrokken. Door de examencommissie worden bovendien kalibreersessies georganiseerd.

De examencommissie voert haar werkzaamheden onafhankelijk en naar behoren uit, weet wat de verbeterpunten zijn binnen het toets- en afstudeerbeleid van de opleiding en spreekt hierover met het management. De scholing van de examencommissie (toetsdeskundigheid) dient te worden vergroot.

Het afstudeerproces zit voldoende stevig in elkaar en is transparant voor de studenten. De go/no go momenten worden (inmiddels) benut voor passende aansturing. Het panel acht het zinvol de taal- en vormvereisten randvoorwaardelijk te stellen voor het afstuderen en hiertoe het beoordelingsformulier aan te passen.

Op basis van de genoemde positieve en verbeterpunten, komt het panel voor **Standaard 10** tot het oordeel '**voldoende**'.

4.7. Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 11: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Afstudeerniveau

Het panel heeft van vijftien studenten, afgestudeerd in de periode van 2016 t/m 2018, afstudeerwerken (inclusief de door de examinatoren ingevulde beoordelingsformulieren) bestudeerd. De selectie van afstudeerwerken is bepaald aan de hand van een gestratificeerde steekproef met een spreiding in de cijfers gegeven door de examinatoren. De selectie is gemaakt door het panel op basis van een overzicht van de opleiding, waarin alle afstudeerders van de afgelopen twee studiejaar zijn opgenomen. Drie van de vijftien eindwerken vond het panel van twijfelachtige kwaliteit.

Los van elkaar kwamen de panelleden voor aanvang van de visitatie tot vrijwel dezelfde bevindingen. De eindwerken kenmerken zich over het algemeen door dezelfde sterke en zwakkere punten. Om met dat laatste te beginnen, stelt het panel dus vast dat de centrale vraagstelling van diverse eindwerken meer afbakening en scherpte mogen hebben. Daarnaast kan de samenhang tussen de geformuleerde deelvragen met de hoofdvraag worden vergroot. Dit leidt ertoe dat sommige studenten 'verdwalen'. Het panel besprak deze bevindingen met de examencommissie en met het management, en zij zijn reeds eerder tot dezelfde conclusie gekomen dat er zich in de probleemstellende fase inderdaad een probleem voordoet. Sinds dit studiejaar heeft de opleiding hier een maatregel voor geïntroduceerd. Deze houdt in dat een student pas mag beginnen met zijn afstudeeronderzoek zodra de probleemstelling is goedgekeurd door de examinerator. Er zijn inmiddels enkele studenten die volgens deze nieuwe werkwijze zijn afgestudeerd. De werken van deze studenten zaten echter nog niet in de initiële selectie van het panel. Het panel heeft daarom additioneel twee van deze recente eindwerken bekeken en komt tot de conclusie dat de formulering van deze vraagstellingen inderdaad aanzienlijk aan scherpte heeft gewonnen, wat zich vertaalt in een betere overall kwaliteit van de scripties.

Het analytische stuk, waarin de studenten hun onderzoek uitvoeren, is over het algemeen logisch opgebouwd, goed verantwoord en nauwkeurig uitgewerkt. Het panel ziet dat de studenten hier veel tijd en aandacht aan besteden. De conclusies en de aanbevelingen daarentegen, zijn minder sterk. Dit kan voor een groot deel worden toegeschreven aan de zwakke probleemafbakening en de niet altijd heldere relatie tussen hoofd- en deelvragen. In de meest recente eindwerken blijkt dit verbeterd, zo stelt het panel vast. De reflectieverslagen die het panel inzag geven blijk van zelfkennis en zetten aan tot blijven leren en ontwikkelen.

Het panel bekeek naast de scripties tevens meerdere tentamens en (tussentijdse) projectrapportages uit diverse jaren, naar aanleiding waarvan het vast stelt dat de studenten in deze producten, opdrachten en toetsen zeker het gewenste niveau laten zien. Met de aanscherping van de afstudeerprocedure heeft het panel er vertrouwen in dat ook in de eindwerken het beoogde niveau verder tot uitdrukking zal komen. Dit wordt reeds bevestigd door de meest recent eindwerken.

Functioneren in de praktijk

De alumni met wie het panel sprak, hebben allemaal een baan gevonden waarop de opleiding hen goed heeft voorbereid. Zo sprak het panel een student die inmiddels in Duitsland aan het werk is en een student die filiaalhouder is van een HEMA-vestiging. Daarnaast sprak het panel met enkele (oud-)studenten die succesvol hun eigen onderneming(en) zijn gestart.

De ondernemende houding van studenten, vindt het panel een waardevolle en kenmerkende eigenschap.

De werkveldvertegenwoordigers zijn eveneens positief over de studenten van ICBS. Zij zijn het er, evenals de alumni, unaniem over eens dat de brede basis die de opleiding studenten meegeeft - van HRM tot marketing en van arbeidsrecht tot economie – de nodige voordelen oplevert in het dagelijks werk.

Weging en Oordeel

Het panel is van oordeel dat met name de meest recente afstudeerwerken aantonen dat de studenten de beoogde leerresultaten behalen. Het panel vond drie van de vijftien eindwerken die het voorafgaand aan de audit heeft bestudeerd, aan de magere kant. Het betreft eindwerken van studenten die met de opleiding zijn begonnen voordat het curriculum werd aangepast. De problemen lijken vooral te worden veroorzaakt door een onvoldoende scherpe probleemstelling. De inmiddels doorgevoerde voorwaardelijke controle van de onderzoeksopzet, leidt inderdaad tot kwalitatief betere eindproducten, zo concludeert het panel op basis van een additionele review van twee – zeer recente – eindwerken. Het panel is bovendien van oordeel dat andere (tussen)producten aantonen dat studenten voldoende niveau realiseren. De alumni en werkveld-vertegenwoordigers bevestigen het beeld van een opleiding die studenten aflevert die in voldoende mate zijn toegerust om voor zichzelf of voor een werkgever aan de slag te gaan.

Het panel heeft vertrouwen in de effectiviteit van de doorgevoerde verbetermaatregelen. Dit beeld wordt bevestigd door de meest recente eindwerken en het functioneren van de studenten in de praktijk. Dit maakt dat het panel **Standaard 11** beoordeelt als '**voldoende**'.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

Mede gelet op de unieke onderwijskundige aanpak die gestoeld is op vaste structuren en persoonlijke aandacht, concludeert het panel dat de opleiding erin slaagt studenten op te leiden tot ondernemende bedrijfskundigen. Op grond van het feit dat het panel de standaarden 1, 2, 3, 6, 7 en 9 t/m 11 als 'voldoende' kwalificeert, en de standaarden 4, 5 en 8 als 'goed' kwalificeert, komt het panel op basis van de beslisregels voor de Uitgebreide Opleidingsbeoordeling van de NVAO voor de hbo-bacheloropleiding Bedrijfskunde van Inter College Business School als geheel tot het oordeel 'voldoende'.

Het panel adviseert de NVAO om de hbo-bacheloropleiding Bedrijfskunde van Inter College Business School opnieuw te accrediteren voor een periode van zes jaar.

6. AANBEVELINGEN

Hierna volgen een aantal aanbevelingen aan de opleiding. Deze zijn grotendeels afkomstig uit de rapportage en aangevuld met enkele aanbevelingen die het panel buiten het beoordelingskader om aan ICBS wil meegeven. Zij dienen ter inspiratie voor de opleiding om zich verder te ontwikkelen.

- Werk het didactisch concept van de opleiding verder uit en zorg ervoor dat alle docenten hierop zijn aangesloten.
- Zorg voor duidelijkheid in de samenwerking met de University of Law Business School in London. Wat houdt deze samenwerking daadwerkelijk in en wat mogen studenten hiervan verwachten?
- Versterk de onderzoekscultuur binnen de organisatie en combineer dit zo mogelijk met het profilerende thema van ICBS, namelijk familiebedrijven. Windesheim beschikt over een expertisecentrum op dit gebied.
- Zet in het toetsbeleid uiteen hoe de opleiding aankijkt tegen formatieve toetsing en pas, indien opportuun, het toetsstelsel hierop aan.
- Zorg ervoor dat in de examencommissie tenminste één lid aanwezig is dat in het bezit is van de Senior Kwalificatie Examinering of een vergelijkbare scholing heeft gevolgd.
- Pas het beoordelingsformulier van het afstuderen aan, zodat de vormvereisten voorwaardelijk worden en niet meer kunnen dienen ter compensatie.
- Oriënteer je op de landelijke discussie over afstuderen. Stel de vraag of afstuderen in de huidige vorm nog passend is, gezien de landelijke ontwikkelingen die steeds meer neigen naar afstuderen op basis van een beroepsproduct. Dit past waarschijnlijk ook beter bij de aard van de studenten van ICBS, zo verwacht het panel.

BIJLAGE I Scoretabel

Scoretabel paneloordelen Inter College Business School hbo-bacheloropleiding Bedrijfskunde voltijd	
Onderwerpen / Standaarden	Oordeel
Beoogde leerresultaten	
Standaard 1. Beoogde leerresultaten	Voldoende
Programma	
Standaard 2. Oriëntatie programma	Voldoende
Standaard 3. Inhoud programma	Voldoende
Standaard 4. Vormgeving programma	Goed
Standaard 5. Aansluiting programma	Goed
Personeel	
Standaard 6. Kwalificaties personeel	Voldoende
Voorzieningen	
Standaard 7. Huisvesting en materiele voorzieningen	Voldoende
Standaard 8. Studiebegeleiding en informatievoorziening	Goed
Kwaliteitszorg	
Standaard 9. Periodiek evalueren	Voldoende
Toetsing	
Standaard 10. Toetsing	Voldoende
Gerealiseerde leerresultaten	
Standaard 11. Leerresultaten	Voldoende
Algemeen eindoordeel	Voldoende

BIJLAGE II Programma, werkwijze en beslisregels

Auditprogramma Uitgebreide Opleidingsbeoordeling t.b.v. t.b.v. hbo-bacheloropleiding Bedrijfskunde – Inter College Business School

Vrijdag 1 februari 2019

Passeerdersgracht 23, Amsterdam

Tijd	Gesprekspartners (incl. functies/rollen)
08.15 – 08.30	Inloop & ontvangst auditpanel
08.30 – 09.30	Vooroverleg auditpanel
09.30 – 10.30	Opleidingsmanagement Directeur Financieel directeur Opleidingsmanager
10.30 – 10.45	Pauze / Intern overleg auditpanel
10.45 – 11.45	Docenten Studentcoach (sinds 2012) Docent Strategie en International Management, projectbegeleider Pop Up (sinds 2017) Docent Financiële vakken, stage- en afstudeerbegeleider, examiner scripties (sinds 2016) Docent Bedrijfskunde/Organisatie en Procesmanagement, Onderzoekslijn, stage- en afstudeerbegeleider, examiner scripties (sinds 2011) Docent Marketing, Economie & Bedrijfseconomie, stagebegeleider (sinds 2011) Docent Management Skills, mentor (sinds 2012) Projectdocent, jurylid, Pop Up coach (sinds 2016) Docent Risk Management en Quality Management (sinds 2018)
11.45 – 12.00	Pauze / Intern overleg auditpanel
12.00 – 12.45	Studenten Eén student uit jaar 1 Twee studenten uit jaar 2 Twee studenten uit jaar 3 Twee studenten uit jaar 4
12.45 – 13.30	Lunch auditpanel
13.30 – 14.30	Materiaalinzage Rondleiding opleidingsspecifieke voorzieningen/lessituaties
14.30 – 15.30	Examencommissie (waaronder toetscommissie) Voorzitter examencommissie Drie leden van de examencommissie
15.30 – 15.45	Pauze / Intern overleg auditpanel
15.45 – 16.30	Alumni / Werkveldvertegenwoordiging Alumnus, in 2016 afgestudeerd, werkt in Duitsland als bedrijfsleider Alumnus, in 2015 afgestudeerd, master bij TIAS gedaan, nu werkzaam bij PWC Alumnus, in 2018 afgestudeerd, nu filiaalmanager bij Hema Alumnus, in 2016 afgestudeerd, gewerkt bij vastgoed kantoor, nu werkzaam in familiebedrijf RvA lid, trendstrateeg RvA lid, achtergrond bij Philips, veel start ups en scale ups RvA lid, zelfstandig ondernemer
16.30 – 16.45	Pending issues
16.45 – 17.45	
17.45	Terugkoppeling

In verband met de privacywetgeving zijn hier uitsluitend de functies/rollen van gesprekspartners opgenomen. De namen van de gesprekspartners zijn bij de secretaris van het auditpanel bekend.

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende voltijd opleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde "Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs" van september 2016. Daarin staan de standaarden vermeld waarop een auditpanel zich bij de uitgebreide opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het panel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

Op basis van de door opleiding verstrekte documentatie heeft het auditpanel zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de opleiding van ICBS).

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditpanel geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geledingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft - ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditpanel met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Het oordeel van het auditpanel vastgelegd in een conceptrapport werd aan de opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een onderwerp 'onvoldoende', 'voldoende', 'goed' of 'excellent' scores. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgenomen in het 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, September 2016'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende kader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Uitgebreide opleidingsbeoordeling

- Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien i) standaard 1 onvoldoende is, ii) ten minste zes standaarden 'voldoende' zijn en herstel van de tekortkomingen bij de 'onvoldoende' standaarden binnen twee jaar niet realistisch en haalbaar is of iii) minder dan zes standaarden 'voldoende' zijn.
- Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'voldoende' indien ten minste zes standaarden 'voldoende' zijn; waaronder in elk geval standaard 1 en herstel van de tekortkomingen bij de 'onvoldoende' standaarden realistisch en haalbaar is binnen twee jaar.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien ten minste alle standaarden minimaal 'voldoende' zijn en 5 standaarden als 'goed' worden beoordeeld; waaronder in elk geval standaard 11.

- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien ten minste alle standaarden minimaal 'voldoende' worden bevonden en 5 standaarden als 'excellent' worden beoordeeld; waaronder in elk geval standaard 11.

BIJLAGE III Lijst geraadpleegde documenten

- Zelfevaluatie Inter College Business School, dec'18
- Opleidingsprofiel van de Bacheloropleiding Bedrijfskunde MER, mrt'14
- Mogelijkheden om te komen tot één model voor de generieke competenties, Winkler, 2011
- Overzichtslijst van alle eindwerken van de laatste twee jaar
- Rendementsgetallen, instroom-doorstroom
- Programma & studiecontacturen
- Docent-studentratio
- Kwalificaties onderwijsgevend personeel
- STO
- Docentwaardering
- Structuurschema van de opleiding
- Vervolgmasters
- Waar komen studenten terecht
- Leerlijnen
- Studeren met een functiebeperking
- Onderwijs- en Examenregeling
 - Bijlage 1 OER Tentamenreglement
 - Bijlage 2 OER Klachtenprocedure
 - Bijlage 3 OER Reglement Examencommissie
 - Bijlage 4 OER Body of Knowledge & Skills
 - Bijlage 5 OER Toetsing en competentiematrix
 - Bijlage 6 OER Jaaroverzicht
 - Bijlage 7 OER Stagegids Internship 1
 - Bijlage 8 OER Afstudeergids Graduation Internship
 - Bijlage 9 OER Modulebeschrijvingen
- Jaarverslag Examencommissie
- Brief accreditatie door ULAW
- Kerngebieden
- Leden Raad van Advies
- Representatieve selectie van modulebeschrijvingen, gemaakte tentamens en opdrachten, incl. beoordelingsformulieren

Het panel heeft van zeventien studenten de eindwerken bekeken (van vijftien studenten afgestudeerd in de periode 2016 t/m 2018 en twee recente eindwerken).

Om redenen van privacy zijn de namen van afgestudeerden en hun studentnummers van wie het panel de eindwerken heeft bekeken niet opgenomen in deze rapportage. Namen van de afgestudeerde studenten, hun studentnummer evenals de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditpanel.

BIJLAGE IV Panelsamenstelling

Naam visitatiegroep:	HBO Inter College BA (uniek)

Samenstelling en expertise van de panelleden die in bovengenoemd cluster zijn ingezet.

Korte functiebeschrijvingen (cv's) van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleiding.

Naam	Korte functiebeschrijvingen
Dhr. drs. R. van der Herberg	De heer Van der Herberg treedt veelvuldig op als lead-auditor van auditpanels in het kader van accreditaties hoger onderwijs, waaronder bij audits in het educatieve domein. Voorheen was hij rector van een grote scholengemeenschap in het midden van het land.
Dhr. drs. J. Bakker	De heer Bakker is bedrijfseconoom/bedrijfskundige en beschikt over kennis van en ervaring in het relevante werkveld en het hoger onderwijs. Hij was tot 2016 docent aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.
Dhr. E. De Seranno, MBA	De heer De Seranno is eigenaar van Samenwerkingskunde.nl en heeft tot 2014 als academiedirecteur, beleidsadviseur, projectleider en senior onderzoeker bij HZ University of Applied Sciences gewerkt.
Mw. I. van Kampen – Polet BBA	Mevrouw Van Kampen – Polet is in de zomer van 2018 afgestudeerd aan de opleiding Bedrijfskunde van de Hogeschool Utrecht.
Mw. I.A.M. van der Hoorn MSc	Mevrouw Van der Hoorn is door de NVAO getraind als secretaris.

Op 10 december 2018 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de hbo-bacheloropleiding Bedrijfskunde van Inter College Business School, onder het nummer 007722.

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende ten minste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800

F (070) 30 66 870

E info@hobeon.nl

I www.hobeon.nl